Philip K. Dick

MUŽ Z VYSOKÉHO ZÁMKU

Strhujúci román o svete, v ktorom vojnu prehrali Spojenci

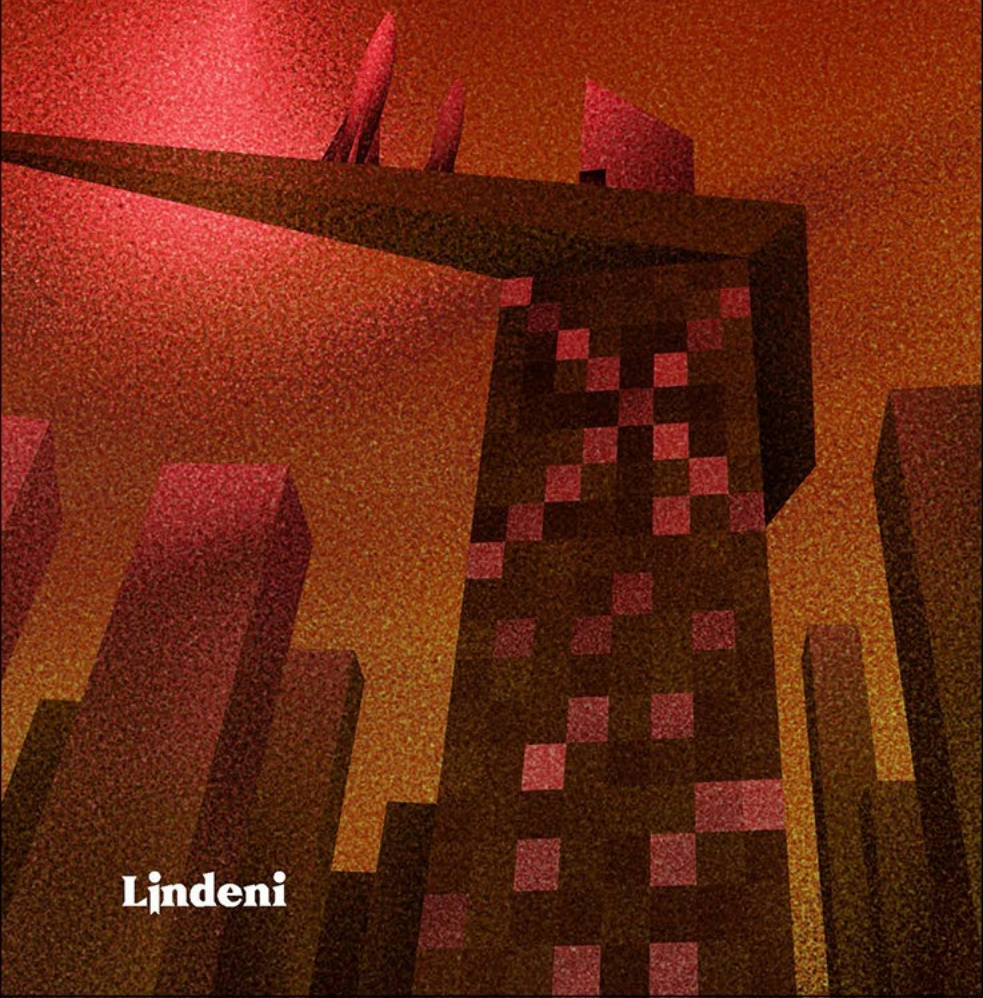

Lindeni

Muž z Vysokého zámku

Vyšlo aj v tlačovej podobe

Objednať môžete na
www.lindeni.sk
www.albatrosmedia.sk

Lindeni

Philip K. Dick
Muž z Vysokého zámku – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2024

Všetky práva vyhradené.
Žiadna časť tejto publikácie nesmie byť rozširovaná
bez písomného súhlasu majiteľov práv.

ALBATROS MEDIA

MUŽ Z VYSOKÉHO ZÁMKU

Philip K. Dick

MUŽ Z VYSOKÉHO ZÁMKU

Z angličtiny preložil Jozef Klinga

Lindeni

S hlbokou láskou
venujem svojej žene Tesse
a synovi Christopherovi.

1

PÁN ROBERT CHILDAN už týždeň napäto vyčkával poštu. Drahocenná zásielka zo Skalnatých vrchov však stále nechodila. Keď v piatok ráno otvoril svoj obchod a na dlážke za priehradkou vo dverách našiel iba kôpku listov a letákov, pomyslel si: Zákazník sa bude hnevať.

Z automatu pri stene si napustil šálku instantného čaju, chopil sa zmetáka v kúte a pustil sa do upratovania. Zakrátko sa vnútro obchodu Americké umenie a remeslá, s. r. o., blyšťalo čistotou a mohlo začať ďalší deň uspokojovania potrieb zákazníkov. Registračná pokladnica pretekala drobnými, z vázy sa usmievali pomarančové okvetia čerstvých nechtíkov, z rádia vyhrávala príjemná ambientná hudba. Vonku sa biznismeni náhlili do svojich kancelárií na Montgomeryho ulici. V diaľke prešla električka. Childan zmeravel uprostred pohybu a blažene k nej zdvihol zrak. Dámy v dlhých hodvábnych šatách veselých farieb… aj k nim sa mu zatúlali oči. Vtom zazvonil telefón. Zdvihol slúchadlo.

„Dobrý deň," ozval sa známy hlas, len čo sa pán Childan ohlásil. „Tu Tagomi. Už vám prišiel verbovací plagát z občianskej vojny, pane? Spomeňte si, prosím, že ste mi ho sľubovali už minulý týždeň." Pedantný, ostrý hlas, v ktorom nezostalo

ani stopy po zdvorilosti a ktorý sotva dbal na zásady slušnej výchovy. „Nezaplatil som vám vari zálohu, pán Childan? Viete, že to má byť dar. Už som vám to predsa vysvetlil. Dar pre obchodného partnera."

„Rozsiahly prieskum," vysvetľoval Childan, „ktorý som musel podniknúť na vlastné náklady, vážený pán Tagomi, vo veci sľúbenej zásielky, ktorá má prísť, ako istotne viete, zo zahraničia…"

Tagomi mu však prudko skočil do reči. „Takže ešte stále neprišla."

„Nie, vážený pán Tagomi."

Mrazivé ticho.

„Už nemôžem čakať," povedal nakoniec Tagomi.

„Rozumiem, pane." Childan sa smutne pozrel na teplý, slnečný deň za sklom výkladného okna a na kancelárske budovy v jednej z obchodných štvrtí San Francisca.

„Nájdite mi teda náhradu. Čo by ste odporučili, pán Childen?" Tagomi mu náročky skomolil priezvisko – urážka, od ktorej Childanovi zovrela krv v žilách. Ponižujúce pokarhanie a hanba pre firmu. Ambície, obavy a trápenie Roberta Childana sa spojili, pohltili ho a zdrevenel mu od nich jazyk. Zajakal sa, ruka so slúchadlom sa mu náhle zdala lepkavá. Obchodom sa šírila vôňa nechtíkov, hudba ďalej vyhrávala, no on mal pocit, akoby sa práve zrútil do hlbín vzdialeného mora a dochádzal mu vzduch.

„Možno…" dokázal zo seba vydrať, „maselničku. Alebo zmrzlinovač z roku 1900." Mozog ho prestával poslúchať. Hneď ako na to človek zabudne, len čo začne klamať sám seba. Mal tridsaťosem rokov a pamätal si na časy pred vojnou, keď bolo všetko iné. Franklin D. Roosevelt a Svetová výstava, bývalý lepší svet. „Môžem k vám do kancelárie priniesť výber z vhodného tovaru?" vyjachtal konečne.

Dohodli sa na štrnástu hodinu. Keď skladal slúchadlo, napadlo mu, že musí zatvoriť obchod. Nemal na výber. Musí sa usilovať o priazeň zákazníkov, od ktorých závisel celý podnik.

Stál na roztrasených nohách a zrazu si uvedomil, že ktosi vošiel. Mladý muž a žena, obaja pekní a dobre oblečení. Ako z katalógu. Profesionálne sa ovládol a ľahko, s úsmevom, im vyšiel v ústrety. Sklonení si prezerali veci pod sklom, vybrali si pôvabný popolník. Manželia, napadlo mu. Priamo z Mesta vírivých hmiel, nového, exkluzívneho sídliska na pahorku nad Belmont Avenue.

„Vitajte," pozdravil a razom sa cítil lepšie. V úsmevoch nemali ani náznak povýšenosti, iba úprimnosť. Jeho zbierka – najlepšia svojho druhu na celom Pobreží – ich uchvátila. Všimol si to a v duchu im ďakoval, že ju vedia oceniť.

„Naozaj krásne kúsky, pane," prehovoril mladý muž.

Childan sa potešene uklonil.

Svoje pohľady, ktoré okrem hrejivej ľudskej spolupatričnosti vyjadrovali aj radosť z jeho umeleckých diel a dojem podobného vkusu a záľub, celý čas upierali jeho smerom. Boli mu vďační, že vďaka nemu môžu také veci obdivovať, že si ich môžu vyberať, prezerať si a dotýkať sa ich, aj keby nič nekúpili. Áno, pomyslel si, oni chápu, čo je to za tovar, nijaká zbierka turistických gýčov, sekvojové placky s nápisom REZERVÁCIA MUIRA, PSA, nevkusné suveníry, lacné prstienky a pohľadnice s mostom nad zálivom. Tie jej veľké, tmavé oči. Do takej ženy, napadlo Childanovi, by som sa vedel veľmi ľahko zaľúbiť. Aký smutný by som potom mal život – akoby už nebol aj tak dosť zlý. Módny účes, nalakované nechty, na prepichnutých ušných lalôčikoch sa jej hompáľali dlhé, ručne vyrobené mosadzné náušnice.

„Náušnice," vyjachtal, „ste kúpili tu?"

„Nie," odvetila. „Doma."

Childan prikývol. Pravdaže, nič zo súčasného amerického umenia. V takomto obchode sa mohla ponúkať iba minulosť. „Ste u nás v San Franciscu už dlho?“ spýtal sa.

„Preradili ma sem na dobu neurčitú,“ odvetil muž. „Pracujem v Komisii výskumu životnej úrovne zaostalých oblastí.“ Z tváre mu vyžarovala hrdosť. Nebol vojak, jeden z tých žuvačky prežúvajúcich hlupáčikov s dychtivými chlapskými črtami, ktorých boli plné bary a pornokiná, strelnice a lacné nočné kluby, zdobené obrázkami vycerených plavovlások za zenitom, čo sa chytali za kozy, tých, ktoré sa tlačia na uliciach zakázaných slumov, kde to prekypuje ruchom a ktoré ležia na väčšine rovinatej časti mesta… medzi naklonenými budovami z plechu a dosák, čo vyrástli na troskách ešte skôr, ako prestali pršať bomby. Nie, ten človek patril k elite. Kultúrny, ešte vzdelanejší než pán Tagomi, predsa zastával veľmi dôležitú funkciu v takej významnej inštitúcii, akou bola Obchodná misia Pacifického pobrežia. Tagomi bol už starec. Názory si utvoril v rokoch vojenskej vlády.

„Hľadáte výrobky tradičného amerického umeleckého remesla ako darček?“ vyzvedal Childan. „Alebo ako dekoráciu do svojho nového bytu?“ Keby to druhé… obchodníkovi sa rozbúšilo srdce.

„Presne tak,“ prikývla žena. „Zariaďujeme si byt. Ešte sme sa však nerozhodli. Mohli by ste nám poradiť?“

„Isteže. Rád vás navštívim. Priveziem si zopár kufrov, aby som vám mohol niečo ponúknuť priamo na mieste. Je to naša špeciálna služba,“ sklopil zrak, aby zakryl nádej. Pokojne môže ísť aj o tisíce dolárov. „Majú mi priviezť stôl z Nového Anglicka, javorový, vyrobený bez použitia jediného klinca. Je nesmierne krásny a hodnotný. Ďalej zrkadlá z čias napoleonských vojen. Mám tu aj miestne výrobky – koberce z kozej vlny, farbené prírodnými farbivami.“

„Čo sa mňa týka," ozval sa muž, „mám radšej mestské umenie."

„Samozrejme," ochotne súhlasil Childan. „V tom prípade ma, prosím, pozorne počúvajte. Mám štvordielny obraz, vzor nástennej maľby z poštového úradu, na ktorom je vyobrazený Horace Greeley. Originál z čias Rooseveltovho prvého volebného obdobia. Veľmi cenná vzácnosť."

„Ach!" zhíkol Japonec a tmavé oči sa mu rozžiarili.

„A skrinku vo viktoriánskom štýle z roku tisícdeväťstodvadsať, prerobenú na domáci bar."

„Ach!"

„A ešte, dobre počúvajte, zarámovanú fotografiu Jean Harlowovej aj s podpisom."

Japoncovi takmer vyleteli oči z jamiek.

„Budete si želať dohodnúť schôdzku?" spýtal sa Childan, ktorý využil ideálny psychologický moment. Z náprsného vrecka na saku vytiahol zápisník a pero. „Zapíšem si vaše meno a adresu."

Keď dvojica vyšla z obchodu, zostal stáť s rukami za chrbtom a pozrel sa na ulicu. Radoval sa. Keby tak všetky dni boli ako tento… Nielenže to bol dobrý obchod a firemný úspech, ba čo viac, príležitosť stretnúť sa s mladými japonskými manželmi, ktorí v ňom videli človeka, a nie Amíka alebo, v najlepšom prípade, iba predavača umeleckých diel. Áno, táto mladá generácia na vzostupe, títo ľudia, ktorí si nepamätali predvojnové roky a dokonca ani vojnu, to bola nádej sveta. Rozdiely v postavení ich nezaujímajú.

Raz sa to všetko skončí, povedal si Childan. Zmizne aj samotný pojem postavenie. Nebudú vládcovia a poddaní, zostanú už iba ľudia.

Napriek tomu sa triasol od nervozity, keď si predstavil, ako im zaklope na dvere. Prezrel si svoje poznámky. Manželia

Kasourovci. Prijmú ho, určite ho ponúknu čajom. Ovládne sa? Urobí a povie v pravú chvíľu to, čo má? Alebo sa zachová ako zviera a ušije si z hanby kabát nejakým odporným faux pas?

Žena sa volala Betty. Má milú tvár, napadlo mu. Vľúdny, chápavý pohľad. Určite si aj počas takej krátkej návštevy v obchode všimla jeho túžby aj prehry.

Túžby – prudko sa mu zakrútila hlava. Čo sú to za šialené, priam samovražedné túžby? Už tu boli nejaké zväzky medzi Japoncami a Amíkmi, hoci išlo zvyčajne o Japonca a belošku. A ona bola navyše vydatá. Už len samotná myšlienka ho vyľakala. Odohnal nedobrovoľné myšlienky a rázne sa pustil do otvárania rannej pošty.

Všimol si, že sa mu stále trasú ruky. Neskôr si spomenul, že sa na štrnástu hodinu dohodol s pánom Tagomim, a ruky sa mu upokojili. Nervozita cúvla pred rozhodnosťou. Musím k nemu prísť s niečím vhodným, povedal si. Kde? Ako? Čo? Telefonát. Pramene. Obchodné schopnosti. Vyhrabať niekde Forda z roku tisícdeväťstodvadsaťdeväť, dokonale renovovaného aj s novým čiernym lakom. Obrovský úspech, ktorý by znamenal udržanie si zákazníka až za hrob. Alebo nové, novučičké, nepoužívané trojmotorové poštové lietadlo, objavené v stodole kdesi v Alabame. Získať mumifikovanú hlavu Buffalo Billa s pôsobivou striebornou hrivou – úžasná umelecká pamiatka. Preslávil by som sa v kruhoch najvýznačnejších zberateľov umenia v Tichomorí, vrátane samotných Ostrovov.

Potreboval nájsť ten správny nápad, a tak si zapálil marihuanovú cigaretu znamenitej značky Zem úsmevov.

Frank Frink ležal vo svojej izbe na Hayesovej ulici a premýšľal, ako vstať. Slnko svietilo pomedzi žalúzie na oblečenie,

ktoré spadlo na dlážku, a na okuliare. Zaujímalo ho, či na ne stúpi a rozbije si ich. Má sa pokúsiť dostať sa do kúpeľne inou cestou? Plaziť sa či skákať? Bolela ho hlava, ale nebol nešťastný. Rozhodol sa nikdy neobzerať do minulosti. Koľko je hodín? Hodinky ležali na bielizníku. Pol dvanástej! Preboha. Ale ležal ďalej.

Vyhodia ma z práce, pomyslel si.

Včera sa v továrni dopustil priestupku. Dovolil si odvrávať pánovi Wyndam-Matsonovi, človeku s prepadnutou tvárou a so sokratovským nosom, s prsteňom osadeným briliantom a so zlatým zipsom na rázporku. Inak povedané, vládcovi na tróne. Frinkove myšlienky neprítomne blúdili.

Áno, pomyslel si. Dostanem sa na čiernu listinu, tu už mi moje schopnosti nepomôžu, lebo nemám poriadnu profesiu. Pätnásťročná prax vyjde navnivoč.

Teraz sa bude musieť dostaviť pred Kvalifikačnú komisiu, aby mu potvrdila pracovné zaradenie. Keďže nikdy nevedel prekuknúť zväzky spájajúce Wyndam-Matsona s pandrlákmi – bábkovou bielou vládou zo Sacramenta –, nedokázal oceniť vplyv svojej bývalej firmy na skutočných vládcov, Japoncov. Komisia podliehala pandrlákom. Na návrh Wyndam-Matsona sa postaví proti štyrom či piatim postarším bacuľatým bielym tváram. Ak mu odmietnu dať licenciu, bude si hľadať cestu do jednej z filiálok Dovoznej a vývoznej obchodnej misie, ktorá sídli v Tokiu a má úrady po celej Kalifornii, Oregone, Washingtone a v časti Nevady patriacej k Pacifickým štátom americkým. Ak sa naňho však neusmeje šťastie ani tam…

Kým ležal na posteli zahľadený do starého lustra pod stropom, v hlave sa mu prepletali plány. Mohol napríklad ujsť cez hranice do štátov Skalnatých vrchov, ktoré však mali svoje zväzky s Pacifickými štátmi a mohli by ho vydať

autoritám. A čo Juh? Striaslo ho, len čo na to pomyslel. Bŕ. Len to nie. Ako beloch by tam mal nádejné vyhliadky, nádejnejšie než teraz v PSA. Lenže… on po takých vyhliadkach vôbec netúžil.

A čo bolo ešte horšie, Juh mal veľmi zložitý systém hospodárskych, ideologických a bohvie ešte akých zväzkov s Ríšou. A Frank Frink bol Žid.

V skutočnosti sa volal Frank Fink. Narodil sa na Východnom pobreží, v New Yorku, a v roku tisícdeväťstoštyridsaťjeden, hneď po porážke Ruska, ho povolali do americkej armády. Keď Japonci obsadili Havaj, prevelili ho na Západné pobrežie. Po vojne sa ocitol v japonskej zóne a strávil tu pätnásť povojnových rokov.

V roku tisícdeväťstoštyridsaťsedem, v Deň kapitulácie, takmer zošalel. Preplnený nenávisťou k Japoncom im sľuboval pomstu, zakopal v pivnici svoju starostlivo zabalenú a zakonzervovanú zbraň, kde čakala na deň, keď on a jeho druhovia povstanú. Čas bol však dobrý lekár, čo bol fakt, na ktorý nepomyslel. Keď mu teraz hlavou vírili plány na veľký krvavý kúpeľ, na čistku medzi pandrlákmi a ich pánmi, mal pocit, že si prezerá zažltnutý gymnaziálny denník a číta si o svojich mladíckych snoch. Frank Fink, prezývaný Zlatá rybka, sa stane paleontológom a prisahá, že sa ožení s Normou Proutovou. Norma Proutová bola triedne *schönes Mädchen* – krásne dievča – a Frank si skutočne sľuboval, že si ju zoberie za ženu. Všetko to bolo tak prekliate dávno, asi ako pesničky Freda Allena či filmy s W. C. Fieldsom. Od roku tisícdeväťstoštyridsaťsedem stretol najmenej pol milióna Japoncov a túžba po ich zavraždení sa akosi nikdy neprejavila. Jednoducho to prestalo byť dôležité.

Teda nie tak celkom. Bol tu istý pán Omuro, ktorý skúpil celú štvrť obytných domov v srdci San Francisca. Frank

nejaký čas býval v jeho dome. Bol to kus darebáka, pomyslel si Frank. Žralok, ktorý nikdy nič neopravoval, delil byty na čoraz menšie, zdvíhal nájomné… Omuro vydieral chudákov, najmä vojakov, ktorí sa v krízových päťdesiatych rokoch potácali na pokraji biedy. Lenže bola to práve jedna z Japonských obchodných misií, ktorá mu za jeho špekulácie dala zoťať hlavu. A teraz bolo podobné porušenie tvrdého, prísneho, no spravodlivého japonského zákonodarstva nemysliteľné. Bolo to dobré vysvedčenie o nepodplatiteľnosti japonských okupačných úradníkov, najmä tých, ktorí prišli po páde Vojenskej vlády.

Keď si Frank pripomenul nezlomnú, stoickú poctivosť obchodných misií, cítil sa istejšie. Dokonca aj Wyndam-Matsona odoženú ako otravnú muchu bez ohľadu na to, či mu spoločnosť W-M patrí alebo nie. Aspoň v to dúfal. Asi už naozaj verím v tú Pacifickú alianciu pre blahobyt, povedal si. Zvláštne. Keď sa človek obzrie… Vtedy to vyzeralo ako bohapustý podvod. Hlúpa propaganda. Ale teraz…

Vstal z postele a neisto zamieril do kúpeľne. Keď sa umýval a holil, započúval sa do popoludňajších správ v rozhlase.

„Nepodceňujme tento úspech," začul, keď na chvíľu zatvoril kohútik s teplou vodou.

Bez obáv, pomyslel si Frank trpko. Vedel, o aký úspech ide. A predsa v tom bolo čosi smiešne. Pohľad na flegmatických nechápavých Nemcov ponevierajúcich sa po Marse, po červených dunách doposiaľ nedotknutých ľudskou nohou. Napenil si líca a začal si pre seba pospevovať satiru: *Gott, Herr Kreisleiter. Ist dies vielleicht der Ort wo man das Konzentrationslager bilden kann? Das Wetter ist so schön. Heiss, aber doch schön…*

Rozhlas pokračoval: „Pacifická aliancia sa musí rozhodnúť, či v snahe o dosiahnutie rovnováhy v našich vzájomných

povinnostiach a zodpovednosti spolu so ziskami…“ Typický byrokratický žargón, všimol si Frank, „… sme neprehliadli arénu, v ktorej prebehne rozhodujúci boj o osud ľudstva, či už severského, japonského, alebo negerského pôvodu…“ A tak ďalej, a tak ďalej.

Keď sa obliekal, pokračoval vo svojej zábave. Počasie je *schön*, veľmi *schön*. Lenže niet čo dýchať…

Skutočnosť bola nezvratná – Pacifická aliancia neurobila nič pre kolonizáciu planét. Namiesto toho sa začala angažovať – a aj sa zasekla – v Južnej Amerike. V čase, keď Nemci veľmi energicky viedli robotizované práce vo vesmíre, Japonci ešte stále vypaľovali pralesy hlboko v Brazílii a stavali sedemposchodové hlinené činžiaky pre bývalých lovcov lebiek. Kým do vesmíru vyletí prvá japonská loď, budú mať Nemci v hrsti už celú slnečnú sústavu. V pradávnych, takých malebných dobách Nemci prepásli okamih, keď si ostatné európske štáty začali budovať koloniálne impériá. Teraz, premýšľal Frank, už poslední nebudú. Nebola to zbytočná lekcia.

Potom si spomenul na Afriku a na nacistické experimenty na čiernom kontinente. Na chvíľu zmeravel, potom zaváhal, ale nakoniec sa k svojim myšlienkam vrátil.

Tá obrovská zdevastovaná púšť.

Rozhlas pokračoval: „… musíme si však hrdo pripomínať to, akú váhu prisudzujeme základným ľudským potrebám bez ohľadu na spoločenské postavenie, duchovným potrebám, ktoré treba…“

Frank vypol prijímač. Po chvíli sa trochu upokojil a opäť ho zapol.

Božemôj, pomyslel si. Afrika. Duchovia vyvraždených kmeňov, ktoré vymazali z povrchu zemského, aby urobili miesto… komu? To nikto nevedel. Možno to nevedeli ani sa-

motní veľkí plánovači v Berlíne. Masy automatov pracovali na najvyššie obrátky a budovali. Budovali? Skôr ničili. Ako kanibali z paleontologickej expozície, zapodievajúci sa výrobou nádoby z nepriateľovej lebky, celá rodina usilovne vyškrabávajúca jej obsah, aby – v prvom rade – zožrali surový mozog. Potom nástroje z ľudských kostí. Aká sporivosť – nielen jesť ľudí, ktorých nemáme radi, ale ešte ich aj jesť z ich vlastných lebiek. Prví technici! Prehistorický človek v sterilnom bielom laboratóriu berlínskej univerzity skúmajúci využitie lebiek, kože, vlasov, tuku iných ľudí. *Ja, Herr Doktor*. Nové využitie palca na nohe. Vidíte, kĺb sa dá použiť v zapaľovači. Ak ich bude Herr Krupp môcť produkovať vo veľkom…

Táto myšlienka ho desila – pradávny gigantický kanibal ožil a opäť vládne svetu. Vzdialili sme sa od neho o milión rokov, ale on sa vrátil. A nie ako nepriateľ… ale ako vládca.

„… môžeme ľutovať," vravelo rádio, hlas malých šikmookých z Tokia. Ó, Bože, a my sme ich nazývali opicami, tých civilizovaných krivonohých trpaslíkov, pre ktorých je myšlienka na plynové komory rovnako neuveriteľná ako nápad na roztavenie vlastných žien na sviečky. „… a často sme v minulosti ľutovali otrasnú márnotratnosť ľudských bytostí v tej fanatickej snahe, ktorá celé masy postavila proti právnemu rádu." Oni, tí Japončíci, kladú na právo taký dôraz. „… môžeme tu citovať všetkým známeho západného svätca: ‚Lebo čo pomôže človeku, ak získa celý svet, keď utrpí škodu na svojej duši?'" Rozhlas na chvíľu stíchol. Frank, ktorý si práve viazal kravatu, znehybnel. Bolo to ranné rozhrešenie.

Musím sa s nimi dohodnúť, uvedomil si. Aj keby si nemal všímať hrozbu toho, že skončí na čiernej listine, možnosť, že sa dostane zo zóny kontrolovanej Japoncami a ocitne sa na Juhu, v Európe, hocikde pod vládou Ríše, by preňho znamenala smrť.

Nejako sa s tým Wyndam-Matsonom budem musieť dohodnúť.

Keď sedel na posteli so šálkou vychladnutého čaju, vytiahol svoj výtlačok *I-ťing, Knihy premien*. Z koženého puzdra vysypal štyridsaťdeväť stoniek rebríčka. Sústredil svoje zmätené myšlienky, aby vedel presne sformulovať otázku.

Potom ju vyslovil nahlas: „Ako mám hovoriť s Wyndam-Matsonom, aby som sa s ním dohodol?“ Zapísal si otázku na tabuľku a začal rebríčkové stonky prehadzovať z ruky do ruky, až mu vyšla prvá čiara, začiatok. Osmička. Polovica zo šesťdesiatich štyroch hexagramov je vylúčená. Rozdelil stonky a dostal druhú čiaru. Zakrátko mal všetkých šesť čiar, bol v tom už expert. Ležal pred ním celý hexagram a nemusel ho hľadať na obrázku. Rozoznal pätnásty hexagram. Ch'ien. Pokora. Ach, áno. Malí budú povýšení, veľkí ponížení, mocné rody budú pokorené. Nemusel sa pozerať do textu. Poznal ho naspamäť. Dobré znamenie. *Kniha* mu dala naozaj dobrú radu.

Napriek tomu sa neubránil miernemu sklamaniu. V pätnástom hexagrame čosi nedávalo zmysel. Pravdaže musí byť pokorný. Ale možno v tom predsa len bola nejaká myšlienka. Nemal nad starým W-M nijakú moc. Nemohol ho prinútiť, aby ho prijal naspäť. Jediné, čo mohol robiť, bolo poslúchnuť radu pätnásteho hexagramu. Musel poprosiť, dúfať a s dôverou čakať. Príde čas a nebesá ho vrátia na pôvodné miesto alebo možno aj na nejaké lepšie.

Vyčerpal si všetky čiary, nemal už nijaké šestky ani deviatky. To bol koniec. Bez prechodu k ďalšiemu hexagramu.

Takže ďalšia otázka. Sústredene a nahlas ju položil: „Uvidím ešte niekedy Julianu?“

Juliana bola jeho manželka, presnejšie povedané bývalá manželka. Rozviedla sa s ním pred rokom a už niekoľko me-

siacov ju nevidel. Aby bol úprimný, nepoznal ani jej adresu. Všetko nasvedčovalo tomu, že odišla zo San Francisca alebo dokonca aj z PSA. Spoloční známi s ňou buď stratili kontakt, alebo mu nehovorili pravdu.

Nedočkavo manipuloval so stonkami rebríčka. Koľkokrát sa už najrôznejšími spôsobmi pýtal na Julianu! Konečne mu vyšiel hexagram, výsledok slepého pôsobenia osudu na byle rastlín. Náhodné a napriek tomu súvisiace s chvíľou, v ktorej žil, v ktorej sa mu život prelínal so životmi ostatných ľudí a so všetkými čiastočkami vesmíru. Hexagram predstavujúci svojím zložením z celistvých a prerušených čiar určitú situáciu. On, Juliana, továreň na Goughovej ulici, vládnuce Obchodné misie, dobývanie planét, miliarda organických kôpok v Afrike, ktoré teraz už dokonca neboli ani mŕtvolami, túžby tisícov ľudí zahniezdených v sanfranciských norách, šialenci v Berlíne so svojimi pokojnými tvárami a maniackymi plánmi – všetko sa to spojilo v jedinej chvíli, práve keď vrhal rebríčkové stonky, aby mu zvolili najvhodnejší múdry výrok z knihy stvorenej v tridsiatom storočí pred Kristom. Z knihy, ktorú vytvárali, cibrili a zdokonaľovali čínski mudrci celých päťtisíc rokov, z knihy nádhernej kozmogónie – a vedy – kodifikovanej skôr, než sa Európa naučila veľkú násobilku.

Hexagram. Zastalo mu srdce. Áno, štyridsiaty štvrtý. Kou. Čaká ťa stretnutie. A potom triezvy komentár. Panna je mocná. S takou sa nežeň. Už zasa mu to o Juliane vyšlo.

Ach, jaj, pomyslel si, keď si našiel pohodlnejšiu polohu. Dobre, nebola to žena pre mňa, to viem aj sám. Na to som sa nepýtal. Musí mi to veštba ustavične pripomínať? Je to moja smola, že som ju spoznal, že som ju ľúbil a stále ľúbim.

Juliana, najkrajšia z jeho manželiek. Vlasy a mihalnice ako havranie krídlo, prímes španielskej krvi, ktorá jej sfarbila dokonca aj pery. Pružná, nehlučná chôdza nôh v poltopánkach

ešte zo stredoškolských čias. Pravdupovediac, celá jej garderóba bola dosť poničená, bolo na nej vidno, že je stará a často praná. Obaja tak dlho nemali ani cent, že pri celej svojej kráse musela chodiť v bavlnenom tričku, pletenej veste na zips, hnedej tvídovej sukni a podkolienkach. Nenávidela svojho muža aj to oblečenie, lebo ako vravela, vyzerá v ňom ako tenistka alebo (čo je ešte horšie) nejaká hubárka.

Ale najviac ho priťahoval jej neprirodzený výraz. Z nevysvetliteľných pohnútok vítala neznámych sľubujúcim úsmevom Mony Lízy, ktorý ich staval pred otázku – povedať jej dobrý deň alebo nie –, a ona okolo nich zatiaľ ľahostajne preplachtila. Spočiatku si Frank myslel, že je krátkozraká, ale nakoniec zistil, že je to prejav jej značnej, hoci maskovanej hlúposti. A preto ho ten náznak úsmevu, ktorým vítala neznámych, začal znervózňovať rovnako, ako jej talent nenápadne sa objaviť a zmiznúť, ktorý budil dojem, že vykonáva nejakú tajomnú úlohu. Ale dokonca aj pred rozchodom, keď už mali hádky na dennom poriadku, sa k nej správal ako k bohyni, ktorá mu z neznámych dôvodov vstúpila do života. A azda pre túto náboženskú intuíciu alebo vieru sa nevedel zmieriť s tým, že ju stratil.

Práve teraz sa mu zdala taká blízka… akoby bola ešte stále jeho. Ten duch je v jeho živote neustále, prechádza sa izbou a niečo hľadá… aj v jeho myšlienkach, zakaždým, keď vyťahoval veštecku knihu.

Sedel na posteli, obklopený staromládeneckým neporiadkom, a pomaly sa pripravoval na odchod. Frank Frink sa zamyslel nad tým, kto sa v tejto chvíli v takom veľkom a zložitom meste, akým je San Francisco, ešte obracia s prosbou o radu na *Knihu*. Dostávajú vari všetci rovnaké nepotešiteľné rady? Je azda súhra síl pre ostatných rovnako nepriaznivá ako preňho?

2

Pán Nobusuke Tagomi sedel a radil sa s božskou Piatou knihou konfuciánskej múdrosti, taoistickou veštecko u knihou po staročia nazývanou *I-ťing* alebo *Kniha premien*. Na pravé poludnie ucítil nepokoj z návštevy pána Childana, ktorý mal k nemu zavítať o dve hodiny.

Jeho kancelárie sídlili na dvadsiatom poschodí budovy Nippon Times na Taylorovej ulici pri Zálive. Cez sklenú stenu bolo vidno lode, ktoré sa plavili popod most Golden Gate. Práve teraz sa plavila veľká obchodná loď za ostrovom Alcatraz, ale pána Tagomiho nezaujímala. Prišiel k stene, odmotal šnúrku a spustil bambusové žalúzie. Vo veľkej miestnosti sa zošerilo, takže už nemusel prižmurovať oči. Konečne mal väčší pokoj a mohol rozmýšľať.

Pochopil, že zákazníka sa mu uspokojiť nepodarí. Nech mu Childan prinesie hocičo, zákazník nebude nadšený. Musí sa s tým zmieriť. Treba však urobiť všetko, aby nebol nespokojný.

Za žiadnu cenu ho nesmie uraziť nevhodným darom.

Zákazník už čoskoro priletí na letisko novou nemeckou raketou Messerschmitt 9-E. Pán Tagomi takou loďou ešte necestoval, takže keď bude vítať pána Baynesa, bude sa musieť snažiť vyzerať blazeovane, bez ohľadu na skutočné rozmery

rakety. Musí si to nacvičiť. Postavil sa pred zrkadlo a nasadil pokojný, mierne znudený výraz, aby sa presvedčil, či sa mu to darí. Áno, pán Baynes, isteže, sú veľmi hlučné. Nedá sa v nich čítať. Lenže na druhej strane, let zo Štokholmu do San Francisca im trvá len štyridsaťpäť minút. Na tomto mieste by sa možno hodilo slovko či dve o nemeckých technických prešľapoch. Určite ste už o tom počuli v rozhlase. Tá katastrofa nad Madagaskarom. Musím povedať, že tie staré lietadlá mali aj svoje prednosti.

Najdôležitejšie bude nezachádzať do diskusií o politike, lebo nepozná Baynesove názory na najdôležitejšie politické otázky. Tie sa však prejavia. Dá sa čakať, že pán Baynes bude ako Švéd neutrálny. Ale napriek tomu letel Lufthansou, a nie na krídlach spoločnosti SAS. To už si žiada istú obratnosť… Vážený pán Baynes, vraví sa, že Herr Bormann je vážne chorý, že strana si má na jeseň zvoliť nového ríšskeho kancelára. Sú to len fámy? Bohužiaľ, medzi Ríšou a PSA existuje toľko tajomstiev…

V zložke na stole má ukrytý výstrižok z New York Times s posledným rozhovorom, ktorý pán Baynes denníku poskytol. Tagomi ho teraz začal dôkladne skúmať, hlavu kvôli mierne nedokonalým kontaktným šošovkám sklonil. Rozhovor sa týkal – hádam už deväťdesiaty ôsmy raz – nutnosti hľadať na Mesiaci vodné pramene.

„Túto závažnú otázku ešte môžeme vyriešiť," povedal pán Baynes. „Náš najbližší sused je zatiaľ, s výnimkou vojenských cieľov, dočista nevyužitý." *Sic!* – preblyslo pánovi Tagomimu mysľou šikovné latinské slovko. Už nám to čosi o pánovi Baynesovi prezrádza. Nemá armádu práve v láske. Pán Tagomi si to vryl do pamäti.

Stlačil gombík interkomu. „Slečna Ephreikianová, môžete mi priniesť magnetofón?"

Otvorili sa dvere a vošla slečna Ephreikianová, v ten deň pôvabne skrášlená modrými kvetmi vo vlasoch.

„Orgován," všimol si pán Tagomi. Kedysi na ostrove Hokkaido pestoval kvety.

Slečna Ephreikianová, vysoká tmavá Arménka, sa pred ním uklonila.

„Máme náš super extra rekordér pripravený?" spýtal sa pán Tagomi.

„Áno, pán Tagomi." Slečna Ephreikianová si sadla, prenosný magnetofón na batérie bol v pohotovosti.

„Spýtal som sa *Knihy*," spustil pán Tagomi, „či bude moje stretnutie s pánom Childanom prínosné, ale na svoje sklamanie som dostal nepriaznivý hexagram Presila mocného. Strop padá. Priveľká váha v strede, rovnováha chýba. Veľmi ďaleko od tao." Magnetofón šumel.

Pán Tagomi mlčal, utriedoval si myšlienky.

Slečna Ephreikianová sa naňho mlčky pozerala a čakala. Šum utíchol.

„Zavolajte mi na chvíľu pána Ramseyho," požiadal ju Tagomi.

„Áno, pane," odložila magnetofón a vyšla. Opätky jej klopkali.

Vošiel pán Ramsey so zložkou plnou vývozných listín. Mladý, usmievavý, odetý v kockovanej košeli so širokou kravatou a obtiahnutých rifliach bez opaska, ktoré si moderní elegáni tak cenili. „Zdravíčko, pán Tagomi," pozdravil. „Dnes máme vskutku pekný deň."

Pán Tagomi sa uklonil.

Pán Ramsey vzápätí zmeravel a aj on sa uklonil.

„Radil som sa s *Knihou*," začal pán Tagomi, keď sa slečna Ephreikianová opäť usadila s magnetofónom na kolenách. „Istotne viete, že pán Baynes, ktorý k nám čochvíľa osobne

príde, má voči takzvanej východnej kultúre chladný prístup ako pravý severan. Mohol by som sa pokúsiť zmeniť jeho predstavy pomocou originálov čínskych malieb či keramiky z tokugawského obdobia… ale obrátenie na vieru nie je naším cieľom."

„Chápem," prikývol pán Ramsey a na belošskej tvári sa mu objavila snaha o sústredenie.

„Preto sa prispôsobíme jeho predsudkom a darujeme mu nejaké cenné americké dielo."

„Pravdaže."

„Vy máte americký pôvod. Napriek tomu, že vynakladáte značné úsilie, aby ste si stmavili pokožku." Premeral si Ramseyho pohľadom.

„Obyčajné opálenie horským slnkom," odvetil Ramsey potichu. „Aby som si doplnil vitamín D." Výraz pokory na tvári však prezrádzal čosi iné. „Ubezpečujem vás, že som ostal verný svojim koreňom…" Pánovi Ramseymu chýbali slová. „Že som neprerušil kontakty s… s tradičnou miestnou kultúrou."

Pán Tagomi sa otočil k slečne Ephreikianovej. „Pokračujme, prosím." Opäť sa ozval zvuk magnetofónu. „Po porade s *Knihou* a získaní hexagramu Ta Kuo, čiže dvadsiateho ôsmeho, som potom našiel vskutku nezvyčajný verš na piatom mieste, ktorý znie:

Vyschnutý topoľ vypučal,
Starena sa vydáva.
Bez úhony. Bez slávy.

Všetko zreteľne ukazuje na to, že nám pán Childan nebude mať čo ponúknuť." Tu si pán Tagomi doprial krátku prestávku. „Buďme úprimní. Vo veci amerického umenia sa

nemôžem spoliehať na vlastný úsudok. Preto," zamyslel sa nad správnym výrazom, „vás budem, pán Ramsey, potrebovať ako rodeného Američana. V tejto otázke musíme urobiť všetko, čo je v našich silách."

Pán Ramsey neodpovedal. Hoci sa to snažil zamaskovať, jeho tvár prezrádzala, že sa cíti urazený a klokoce v ňom hnev. Jednoducho nemal na výber a musel mlčať.

„Potom," pokračoval pán Tagomi, „som sa s *Knihou* radil o ďalšom probléme. Z politických dôvodov vám, pán Ramsey, nemôžem otázku prezradiť." Inými slovami to znamenalo, že takého pandrláka ako vás nemôžeme zasvätiť do svojich záležitostí. „Stačí, keď poviem, že som dostal veľmi uspokojivú odpoveď. Musíme sa nad ňou dôkladne zamyslieť."

Pán Ramsey ani slečna Ephreikianová z neho nespúšťali zrak.

„Súvisí to s pánom Baynesom," spresnil pán Tagomi.

Obaja prikývli.

„Na moju otázku ohľadom pána Baynesa som dostal ako odpoveď štyridsiaty šiesty hexagram Šeng. Dobré znamenie. A aj šestku na začiatku a deviatku na druhom mieste." Otázka pána Tagomiho znela: Podarí sa mi úspešne zariadiť naše záležitosti s pánom Baynesom? Deviatka na druhom mieste ho ubezpečovala, že podarí. Hexagram znel:

Ak si úprimný,
postačí ti aj malá obeta.
Bez úhony.

Z toho vyplývalo, že pán Baynes bude spokojný s akýmkoľvek darom, ktorý mu najvyššia obchodná misia venuje prostredníctvom pána Tagomiho. Lenže keď túto otázku kládol, mal pán Tagomi ešte aj druhú, hlbšiu myšlienku, ktorú

si sám ani poriadne neuvedomil. A ako sa často stáva, prijala *Kniha* aj to druhé, podvedomé želanie a aj naň mu odpovedala.

„Ako istotne viete," pokračoval pán Tagomi, „pán Baynes nám nesie podrobný popis nových vstrekovacích foriem, ktoré vynašli vo Švédsku. Ak sa nám podarí dohodnúť s jeho firmou, nepochybne budeme môcť nahradiť veľa nedostatkových kovov plastmi."

Už celé roky sa Pacifické štáty snažili získať od Ríše pomoc v oblasti umelých hmôt. Lenže veľké nemecké chemické kartely, najmä I. G. Farben, si svoje patenty strážili ako oko v hlave, aby si zachovali svoj faktický svetový monopol v tomto odvetví, najmä v syntéze polymérov. Preto mala Ríša dôležitý tromf vo svojom obchode s Alianciou a po technickej stránke ich predbiehala prinajmenšom o desať rokov. Medziplanetárne rakety, ktoré štartovali z Pevnosti Európa, sa vyrábali najmä zo žiaruvzdorných hmôt, veľmi ľahkých a takých tvrdých, že ich nepoškodili ani zrážky s meteoritmi. Pacifická aliancia ničím takým nedisponovala. Stále používala prírodné materiály, ako napríklad drevo a, samozrejme, kovy. Pán Tagomi sa vnútorne radoval, keď sa zamyslel nad týmito skutočnosťami. Na trhu videl niektoré z najnovších nemeckých úspechov, spolu s celoplastovým automobilom DSS – Der Schnelle Spuk –, ktorý stál v PSA v prepočte okolo šesťsto dolárov. Ale jeho skrytá otázka, ktorú nemohol v nijakom prípade prezradiť pred pandrlákmi, ktorí sa motali po kanceláriách obchodných misií, sa týkala istého aspektu činnosti pána Baynesa, ktorý mu vnukol šifrogram z Tokia. V prvom rade – šifrovaný kód sa používal len zriedka, zvyčajne v tajných záležitostiach, a nie pri obchodnom jednaní. Tu použili metaforický kód zložený z básnických prirovnaní, ktorý pôvodne vytvorili na obalamutenie nemeckej špionáže, keďže

tá dokázala rozšifrovať aj tie najzložitejšie šifry. Takže vláda v Tokiu mala na mysli Ríšu, a nie opozičné sily na Japonských ostrovoch. Kľúčová fráza „odstredené mlieko v jeho strave“ bola pripomenutím čudnej pesničky z operety Pinafore, v ktorej sa rozpráva o tom, že veci sú len málokedy také, aké sa zdajú – odstredené mlieko, čo sa tvári ako smotana.

Porada s *I-ťing* pánovi Tagomimu potvrdila jeho domnienky. Komentár veštby znel takto:

> Dá sa predpokladať, že ide o silného človeka. Nedá sa zakryť, že sa nehodí k svojmu okoliu, keďže je príliš drsný a veľmi sa nepozerá na formu, ale rýdzi charakter mu zaisťuje úctu…

Podozrenie spočívalo v tom, že pán Baynes nie je tým, za koho sa vydáva, že skutočným cieľom jeho cesty do San Francisca nie je uzatvorenie zmluvy o vstrekovacích formách. Stručne a jasne, že pán Baynes je špión.

Pán Tagomi však nemal potuchy o tom, akým špiónom pán Baynes je, pre koho pracuje ani koľko si účtuje.

O trinásť štyridsať toho istého dňa zamykal s veľkou nechuťou Robert Childan svoj obchod Amerických umeleckých remesiel. Vytiahol kľúč z mreží, odvliekol si ťažké kufre na obrubník, privolal si rikšu a nechal sa šikmookým odviezť pred budovu Nippon Times.

Zhrbený a spotený Číňan s prepadnutou tvárou zo seba vyjachtal ponížený pozdrav a začal nakladať batožinu. Pomohol pánovi Childanovi sadnúť si na sedadlo pokryté kobercom, spustil počítadlo, vydriapal sa na svoje sedlo a šliapol do pedálov po Montgomeryho ulici medzi automobilmi a autobusmi.